№ 49.

BREDASCHE COURANT

DONDERDAG 19 JUNIJ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den Junij.

De wetgevende vergadering heeft jl. Vrijdag de derde beraadslaging over de wet op de organisatie der nationale garde ten einde gebragt en haar, zoo als zij bij de tweede beraadslaging was vastgesteld, in haar geheel met 429 tegen 238 stemmen definitief aangenomen. De hoofdbepaling der wet, dat namelijk allen voor welke de gewone dienst een al te drukkende last zou zijn (derhalve allen die van hun handenarbeid en dagloon moeten leven), van de dienst zullen ontheven worden en eene rustende nationale garde zullen uitmaken, werd ook nu weder van de zijde der bergpartij hevig bestreden, doch ten slotte zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

In de zitting van Zaturdag heeft de vergadering met groote meerderheid het wets-ontwerp aangenomen, strekkende om de verkiezingen tot gedeeltelijke vernieuwing der departements-arrondissements- en gemeenteraden uit te stellen tot na de afkondiging der aanhangige wetten ter regeling van het binnenlandsch bestuur, doch in geen geval langer dan tot den 1sten December aanstaande, zullende inmiddels de aftredende raadsleden voorloopig in functie blijven.

Nadat de wetgevende vergadering heden een wetsontwerp betrekkelijk den grondeigendom in Algerie bij de derde beraadslaging had aangenomen, is er eene levendige discussie over personaliteiten ontstaan. Een der leden, de heer *Larabit*, verlangde namelijk inlichtingen nopens 't geen dezer dagen door de dagbladen in een publiek gemaakt stuk was verzekerd, dat een der vertegenwoordigers aan een zijner schuldeischers een voordeeligen post had bezorgd, onder voorwaarde, dat hij de voordeelen van dien post met hem deelde. De heer *Lemulier*, wien zulks regtstreeks aanging, verklaarde dat het snoode laster was, en zeide dat zoo de vergadering het door den heer *Larabit* verlangde enquête niet beval, hij zijne demissie zou geven. [illegible] hetgeen gezegd werd in voormeld stuk, dat hij de geheime bedoelingen van het genootschap van 10 December bevorderde; hij wees de daarin vervatte aantijgingen met verachting van zich af, en wenschte de enquête, opdat de waarheid aan 't licht zou komen. De minister van binnenlandsche zaken *L. Faucher* verzette zich echter tegen het laatste, op grond dat het geen zaak van algemeen staatkundig belang was; men kon zich met het administratief onderzoek vergenoegen. Hij noemde het openbaar gemaakt stuk, waarin de bedoelde beschuldigingen voorkomen, de onnaauwkeurige copij eener nota, waarvan men misbruik had gemaakt en welke de steller zelf als zoodanig niet had willen erkennen. Ten slotte ging de vergadering met 355 tegen 306 tot de orde van den dag over.

— De verleden jaar te Parijs gehouden vergadering van katholieke prælaten en andere geestelijken, behoorende tot de diœcese van Parijs, heeft ook een besluit genomen « tegen de dwalingen welke de grondslagen der geregtigheid en der liefde omstooten », dat is voornamelijk tegen de leeringen van het socialismus en communismus. De aartsbisschop van Parijs heeft thans dit besluit in een breedvoerig mandement ontwikkeld en afgekondigd. Hij betoogt daarin, dat de eigendom een deel van 's menschen vrijheid, een onwraakbaar regt, uit den arbeid voortvloeijende en door de godsdienst geheiligd; dat de overbrenging van al den eigendom in de hand van den Staat, op de ondragelijkste dwingelandij, op slavernij van ziel en ligchaam zou uitloopen; dat de verdeeling der goederen juist de stuitendste ongelijkheid zou te weeg brengen; dat de arbeid heilig en het eigendom onschendbaar [illegible] oplossing der thans aanhangige groote maatschappelijke vraagstukken gezocht moet worden.

— De procureur der Republiek heeft in beslag doen nemen eene brochure getiteld: *le Républicain des campagnes*, waarvan schrijvers waren de Heeren *E. Sué, F. Pyat, Joigneaux, Schoelcher* en *P. Dupont.*

— De Sardinische kamer van afgevaardigden is, na eene langdurige en onstuimige beraadslaging, in de zitting van den 11den dezer tot stemming over de handelsvoorregten der stad Nizza gekomen. De kamer heeft op voorstel van een harer leden besloten, dat Nizza eerst met den 1sten Januarij 1854 die voorregten zal verliezen, en dat in den loop van het jaar 1853 zal worden overwogen, wat er te doen zal zijn om de handelsbelangen van Nizza, na opheffing der vrijhaven, met het algemeene toltarief in overeenstemming te brengen.

Uit deze beraadslagingen bleek dat de meerderheid in de toepassing van het beginsel der handelsvrijheid niet zoover wil gaan als het ministerie.

— In de zitting van den Spaanschen senaat van den 10den dezer heeft de minister van buitenlandsche zaken eene interpellatie betreffende de zaken van Portugal beantwoord. Hij verklaarde dat het bewind de onafhankelijkheid van andere volken naauwgezet eerbiedigde. Het zou alleen tot tusschenkomst in den naburigen staat kunnen besluiten ingeval de troon van Koningin *Donna Maria* in gevaar kwam. Maar dit geval bestond niet, en er was thans ook geen reden om te vreezen dat het zich zou opdoen. De maarschalk *Saldanha* had aan de vertegenwoordigers van Frankrijk, Engeland en Spanje de verzekering gegeven, dat, zoolang hij met het vertrouwen van Koningin *Donna Maria* mogt vereerd worden, voor hare troon geen gevaar zou te duchten zijn. De vertegenwoordigers der drie mogendheden te Lissabon hadden zich dan ook tot nog toe er bij bepaald om aan den maarschalk *Saldanha* en zijn bewind wijzen raad voor de behoeding van den troon te geven. Mogt evenwel te eeniger tijd onverhoopt de kroon van *Donna Maria* in gevaar komen en eene Spaanschen tusschenkomst noodig worden, dan zou deze eerst na overleg en in overeenstemming met de andere onderteekenaars van het viervoudig verbond plaats grijpen.

De dagbladen van Cadix berigten, dat aldaar van het gouvernement bevel ontvangen was om in allerijl drie oorlogsvaartuigen zeilvaardig te maken; deze schepen zouden naar den Taag stevenen en aldaar post vatten om den verderen loop der gebeurtenissen af te wachten.

— In den ministerraad is besloten, het Fransch eskader te Cadix te laten verblijven, ten einde, zoo noodig, onmiddellijk in Portugal te kunnen handelen.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 55,85; 5 pCt. 92,70; Rom. Leening 73.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 16den Junij.

De Hamburgsche senaat heeft den 13den dezer de volgende bekendmaking uitgevaardigd:

« Op den [illegible] vaardige gebeurtenissen plaats gehad, veroorzaakt door eenen twist, waarin Keizerlijk-Oostenrijksche soldaten betrokken waren, en door de tusschenkomst der in Altona ingekwartierde Keiz.-Oostenrijksche troepen.

« Ten gevolge daarvan heeft de Keiz.-Oostenrijksche bevelvoerende generaal, zonder toestemming van den raad, de voorstad St. Pauli doen bezetten door Oostenrijksche troepen, die uit de Holsteinsche omstreken naar herwaarts geroepen zijn.

« De raad heeft reeds de noodige stappen gedaan om dien maatregel te doen opheffen, en zal niets verzuimen wat strekken kan om ook in 't vervolg Hamburgs regten te handhaven. Onder deze ernstige omstandigheden en opdat verdere rampen van onze stad afgeweerd worden, is het de heilige pligt van iederen Hamburger en van de vreemdelingen die alhier gastvrijheid genieten, alle botsingen met de tijdelijk alhier ingekwartierde Oostenrijksche troepen zorgvuldig te vermijden, en zich, zelfs wanneer hij meenen mogt van dien kant eenige aanleiding daartoe te hebben ontvangen, van alle wedervergelding, hetzij met woorden of met daden, te onthouden."

— Te Berlijn worden thans verscheiden wetten, onder anderen die op het onderwijs, op het burgerlijk huwelijk, eene nieuwe kieswet voor de Eerste Kamer, bij de verschillende ministeriën in gereedheid gebragt, ten einde aan de Kamers na hare bijeenkomst te kunnen worden aangeboden.

— In de laatste bijeenkomsten der Bondsvergadering zijn verscheidene belangrijke vraagstukken van dringenden aard behandeld, doch, naar men verneemt, geene besluiten daaromtrent genomen. Onder de behandelde onderwerpen moest ook de Duitsche vloot behooren. Hannover heeft eene uitgebreide memorie ingediend, waarin op het behouden van die vloot wordt aangedrongen, doch vooraf de beslissing verlangd van de regtsvraag, of het Duitsch Verbond geregtigd is, de onder het Rijksministerie (welks handelingen de Bondsvergadering gaarne zou verloochenen) tot stand gebragte marine als zijn eigendom te beschouwen. Pruissen stelt de benoeming voor eener commissie van vijf leden, om de vraag te onderzoeken, of de Duitsche vloot al dan niet behouden zal worden, en, zoo niet, om dan de voorwaarden te vernemen, onder welke de Duitsche zeeoever-Staten de vloot, welke natuurlijk niet in het bezit van vreemden behoort over te gaan, zouden kunnen overnemen. Aan dit laatste voorstel zal gevolg gegeven worden. — Het Keur-Hessische vraagstuk is door den Oostenrijkschen voorzitter ter spraak gebragt, en het Keur-Hessische ministerie heeft onlangs een uitvoerig geschrift daarover aan het Weener kabinet doen toekomen. Dit stuk schijnt zoo min te Weenen als in de Bondsvergadering onverdeelden bijval te vinden. De voor de burgerlijke aangelegenheden bestemde commissie dier vergadering acht zich nog niet in staat, een uitvoerig rapport over de Keur-Hessische zaken in te leveren, en zoolang dit niet geschied is, zal de vergadering niet tot eene afdoende behandeling daarvan overgaan. Intus-

schen meent men, dat de vergadering eene wijziging der Keur-Hessische staatsregeling, in 't algemeen belang van Duitschland, noodig zal vinden, en zoodra die verandering tot stand gebragt zal zijn, de Keur-Hessische regering tot het nemen van verzoenende maatregelen zal trachten te bewegen.

Ook over de Holsteinsche zaak is nog geen berigt van de daarmede belaste commissarissen bij de Bondsvergadering ingekomen, maar wel eene verklaring dier commissarissen, dat de regering teruggekomen is tot het standpunt, waarop de zaken stonden vóór het uitbreken van den oorlog tusschen de hertogdommen en de Deensche Kroon.

— Het Pruissische regeringsblad neemt het volgende berigt van de Russische grenzen op, gedagteekend van den 4den Junij:

« Rusland heeft weder eene nieuwe ligting van rekruten, en wel in de geheele uitgestrektheid des Rijks, bevolen. Hiermede staat nog een tweede maatregel in verband, waaruit op te maken is, dat Rusland voor alle gebeurlijkheden toegerust zijn, en zijn geheele leger zonder uitzondering voor de vermoeijenissen van eenen oorlog voorbereiden wil. Bij eene nieuwe ukase is namelijk verordend, dat het grootste gedeelte der aan de grenzen staande troepen naar het binnenste des Rijks moet terugkeeren, om door andere, van daar naar de grenzen trekkende korpsen vervangen te worden. Bepaaldelijk moeten daartoe regimenten worden gebezigd, die aan den oorlog in Transkaukasie deel genomen hebben en uit dien hoofde het meest geschikt zijn aan het leger een voorbeeld van krijgstucht te geven en het tot dapperheid aan te sporen."

— De Keizer van Rusland, die in den nacht van 9 op 10 dezer van Warschau naar St. Petersburg is teruggereisd, heeft den zoon van den Prins van Pruissen tot chef van het 8ste Russische huzaren-regiment benoemd. Die Monarch is te Olmütz zeer ruim in het verleenen van ridderorden en het maken van geschenken geweest. Het getal der tot ridders van verschillende orden benoemden bedraagt ruim honderd; de waarde der geschenken wordt op ongeveer vijftigduizend florijnen geschat.

Het gerucht dat de Conferentien der Monarchen in Augustus of September te Olmutz hervat zullen worden schijnt hierdoor in waarschijnlijkheid te winnen dat keizer *Nicolaas*, toen hij die stad verliet, jegens den Kardinaal Aartsbisschop de hoop geuit heeft hem spoedig te zullen wederzien.

— Terwijl de Russische politiek in Europa zegeviert, blijft *Schamijl* haar in Circassie moedig het hoofd bieden, staat met dertigduizend zijner gewapende landgenooten in de Ardana en beveiligt daar de bevolkingen der kusten van de Zwarte Zee tegen de Russische wapenen.

— Men had veel van den aanstaanden terugmarsch der Oostenrijksche troepen uit Noordelijk Duitschland gesproken. Thans schijnt het echter als zullen de treurige gebeurtenissen te Hamburg op pinksterzondag oorzaak of voorwendsel zijn om veeleer eene versterking van Oostenrijksche troepen naar dat gedeelten van Duitschland te zenden.

ENGELAND.

LONDEN, den 15den Junij.

In de zitting van het Huis der gemeenten van jl. Vrijdag vroeg de kanselier der schatkist, tot goedmaking der kosten van den oorlog tegen de Kaffers, eene som van 300,000 L. st. boven de voor de gewone uitgaven van oorlog reeds bewilligde gelden. Hij deelde daarbij mede, dat de kosten van dien oorlog gedurende de eerste zes maanden dezes jaars, die op 400,000 L. st. geraamd waren geworden, inderdaad niet meer dan L. st. 214,600 zouden bedragen, hoewel daaruit in het dagelijksch onderhoud van omstreeks 30,000 personen werd voorzien.

De gevraagde som werd toegestaan, nadat, op aandrang van verscheiden leden, door lord *John Russell*, namens de regering, de stellige toezegging was gegeven, dat zoo spoedig mogelijk een bestuur door volksvertegenwoordiging in de Kaap-kolonie zou worden ingevoerd.

— Ll. Donderdag werd de tentoonstelling door 48,318 personen bezocht. Daaronder bevond zich bijna de geheele volwassen bevolking van drie dorpen in Sussex, die onder geleide van eenen geestelijke, zich met den spoortrein naar Londen had begeven. Het geheele gezelschap is, na Westminster-hall te hebben bezocht, in geregelden optogt naar het glazen paleis gewandeld, heeft daar eenige uren met belangstelling en niet weinig verbazing de tentoongestelde voorwerpen bezigtigd, en is vervolgens weder in geregelde orde vertrokken.

— Volgens de jongste thans afgeloopene volkstelling bedraagt de bevolking van Liverpool met de voorsteden 384,263 zielen. In 1841 telde men er nog slechts 260,416 inwoners, zoodat zij gedurende de laatste 10 jaren vermeerderd is met 123,847 zielen of bijna 50 pCt.

— Omstreeks zeven honderd Engelsche mijlen ten noorden van de tegenwoordige grenzen der Kaap-kolonie, is voor eenigen tijd een groot meer ontdekt, omgeven door vruchtbaar en waterrijk land. De ontdekkers werden door de inboorlingen die omstreeks het meer woonden, en zeer talrijk waren, vriendelijk ontvangen. De gouverneur der Kaap-kolonie, Sir *Harry Smith*, vreezende dat de uitgeweken Boeren, die zich thans omstreeks ter halver wege tusschen de kolonie en dat meer ophouden, zich aan het meer vestigen en bij de daar wonende inboorlingen steun vinden zouden, heeft iemand afgezonden, ten einde met deze laatsten betrekkingen aan te knoopen en hen tegen een aanval der Boeren te waarschuwen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 17den Junij.

Bij besluit van den Koning der Belgen is de luitenant-generaal *P. Anoul* tot minister van Oorlog in België benoemd.

— De Hertog en Hertogin *van Nemours* en de Hertog en Hertogin *van Saksen Coburg* zijn dezer dagen, uit Engeland komende, door België naar Duitschland gereisd.

— Zaturdag avond ten elf ure is, nog vroeger dan men gedacht had, de belangrijke regtszaak voor het hof van assises van Henegouwen, welke in zoo hooge mate de algemeene aandacht heeft gewekt, afgeloopen. De graaf *de Bocarmé* is ter dood veroordeeld en bovendien in de kosten van het geding, met bepaling dat de teregtstelling op een der openbare pleinen der stad Bergen in Henegouwen zal worden voltrokken. De Gravin is vrijgesproken en onmiddellijk op vrije voeten gesteld. De Graaf zeide, zoodra hij zijn vonnis had aangehoord, op ontroerden en zachten toon: » Ik ben geheel onschuldig aan de misdaad waarvoor ik veroordeeld ben." Zoodra de Gravin de uitspraak gehoord had, verliet zij hare zitplaats, zonder een enkelen blik op haren echtgenoot te slaan.

De toevloed van nieuwsgierigen was bij de laatste zittingen van het Hof nog veel grooter dan bij de vorige. Eerst in de zitting van Vrijdag heeft de heer *de Paepe*, de verdediger van den graaf zijne pleitrede ten einde gebragt. Toen de heer *de Paepe* geëindigd had, drukte de graaf *de Bocarmé* hem met warmte de hand en sprak met luider stemme: »Mijnheeren de gezworenen, ik zweer voor God dat ik onschuldig ben. Ik dank mijnen verdediger dat hij zulks met zoo veel warmte en kracht gezegd heeft." — De heer *Toussaint* trad vervolgens als verdediger van de Gravin op, stoende uit den geheelen gang der regtszaak hare onschuld aan en wees vooral op de laatste kreeten van den heer *Gustave Fougnies*, die stervende nog de woorden *pardonne Hippolyte!* deed hooren. — In de zitting van Zaturdag heeft eerst de Procureur des Konings nogmaals het woord gevoerd, en in krachtige bewoordingen de schuld van beide trachten aan te toonen. De heer *Lachaud* pleitte daarop voor den Graaf en in zoo wegslepende taal, dat velen der aanwezigen tot tranen toe bewogen waren; voor het eerst, gedurende den langen duur dezer regtszaak, was de graaf *de Bocarmé* zelf ook ontroerd. — In eene daarop gehouden avondzitting heeft de heer *Harmignies* nog ter gunste van de Gravin gesproken, waarna de bovenvermelde uitspraak is gevolgd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 18den Junij.

In de kerken der onderscheiden gezindheden alhier is ll. Zondag godsdienstig herdacht de gezegende overwinning van Waterloo. In de R. K. kerken is een plegtig *te Deum* gezongen.

— Gisteren is alhier met het uitsteken der vaderlandsche vlag, zoo van de openbare gebouwen als uit vele bijzondere woningen, alsmede met het luiden der klokken, het spelen van het klokkenspel en het houden van groote paraden; zoo door het garnizoen en der Stedelijke Schutterij, als door de kweekelingen der Koninklijke Militaire Akademie, de heugelijke verjaardag gevierd van H. M. onze geliefde en geëerbiedigde Koningin.

— Ter gelegenheid van den verjaardag van H. M. werd door de Societeit *Casino*, in haar buiten-lokaal in het Ginneken, een luisterrijk bal gegeven, dat druk bezocht werd, zeer geanimeerd was en tot laat duurde. De danszaal was voor de feestige gelegenheid rijk en smaakvol met bloemen, draperiën, enz. versierd, en luisterrijk verlicht; in den tuin prijkte, boven den verlichten orchest-koepel, het naamcijfer van het Koninklijk Echtpaar.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van Maandag heeft de beraadslaging plaats gehad over het wets-voorstel tot het verleenen van schadeloosstelling aan de leden der voormalige Eerste Kamer. Dat wetsvoorstel is met 19 tegen 15 stemmen afgestemd. Tegen hebben gestemd de heeren: *van den Dries*, *'t Hooft*, *van Roijen*, *Regout*, *van Lidth de Jeude*, *Cremers*, *van Sassen van Ysselt*, *van der Lek de Clercq*, *van Weel*, *de Brauw*, *Boxman*, *van Wessem*, *van Meurs*, *Beerenbroek*, *de Viliers de Pité*, *de Bruijn*, *de Sitter*, *Verheij van den Bogaard* en *van Swinderen*.

De heeren *van Eysinga*, *van Rijckevorsel*, *Jordens*, *van Beeck Vollenhoven*, *van Nispen* en *Tonckens* hebben ten gunste van het ontwerp, wat het hoofdbeginsel betreft, het woord gevoerd. Zij hebben echter de artt. 2 en 3 geenszins goedgekeurd, maar die beschouwd als onkiesch, zelfs vernederend, voor het collegie, welks leden het hier geldt.

Daarentegen hebben de heeren *van Roijen*, *van Sasse van Ysselt*, *van der Lek*, *Cremers*, *de Bruin*, *van Swinderen*, *van Wessem* en *de Brauw* het ontwerp bestreden. Volgens hen, hadden de leden der voormalige Eerste Kamer, uit kracht van het 2de add. art. der Grondwet, volstrekt geen regt op schadeloosstelling, en was het onbillijk en onstaatkundig hun die toe te leggen.

Verscheidene der bovengenoemde sprekers hebben bij herhaling het woord gevoerd. — Tusschen de heeren *Cremers*, *van Beeck Vollenhoven* en *v. Sasse* zijn nog woordenwisselingen gevoerd over in den loop der discussie gebezigde uitdrukkingen; hetgeen besloten is met wederzijdsche ophelderingen. De Minister van Binnenlandsche Zaken was tegenwoordig, doch heeft geen deel aan de beraadslaging genomen.

Het ontwerp van wet, houdende nieuwe verordeningen omtrent de schatkistbiljetten is zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen.

De beraadslagingen over het ontwerp van wet betrekkelijk de invoering van het stelsel van eenzame opsluiting en dat betreffende de [illegible] en hunne adsistenten zijn tot een, nader te bepalen dag uitgesteld, daar de Minister van Justitie, door een zwaar huisselijk leed getroffen, niet in staat was de vergadering bij te wonen.

— Uit de memorie van beantwoording der Regering, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal toegezonden, nopens het ontwerp tot regeling en beperking der uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering, blijkt, dat de Regering met het grootste genoegen heeft ontwaard, dat tusschen haar en de overgroote meerderheid der Tweede Kamer volkomen overeenstemming bestaat omtrent het repressief beginsel, waarop de wet,

die uitvoering van art. 10 der Grondwet zal geven, behoort te rusten. — Uit het gewijzigd ontwerp, bij de memorie gevoegd, blijkt, dat iedere vereeniging, waarvan het oogmerk met de openbare orde bestaanbaar is, is geoorloofd, zoo lang de middelen die zij bezigt niet met die orde in strijd zijn; — dat tot de oprigting eener vereeniging de magtiging der overheid niet wordt gevorderd; — dat tot alle vergaderingen, op openbare vereenigingsplaatsen of in de open lucht te zamen komende, de ambtenaren van algemeene of plaatselijke politie den vrijen toegang hebben; — dat tot vergaderingen in besloten gebouwen, op gezag en onder medewerking van den kantonregter, de toegang kan worden verleend, wanneer het hoofd van het gemeentebestuur, of de politie, dit in het belang der openbare orde noodzakelijk achten; — dat de oproepingen tot zoodanige vergaderingen ten minste drie dagen te voren aan het gemeentebestuur zullen moeten worden medegedeeld; — dat het dragen van wapenen is verboden bij alle vergaderingen, op openbare vereenigingsplaatsen of in de open lucht te zamen komende, enz.

— Z. K. H. Prins *Hendrik* is in den vroegen morgen van Maandag op het Loo aangekomen. Ook zijn in den loop van den dag aldaar gearriveerd Z. K. H. de Prins *van Oranje*, de Prinsen *de Croy* en de Prins *van Anholt*.

Bij de wedrennen van Maandag zijn de twee voornaamste prijzen behaald door paarden aan Z. K. H. Prins *Hendrik* behoorende, terwijl het door Z. M. den Koning voor Heeren officieren uitgeloofde rijpaard met harnachement is gewonnen door den luit. *van Doorninck* van het regiment dragonders, in garnizoen te 's Hage.

— Zondag namiddag is H. M. de Koningin per stoomboot van Keulen, alwaar HD. in het hôtel *Disch* den nacht had doorgebragt, te Arnhem aangekomen en onder het lossen van het geschut aan wal gestapt. Z. Exc. de Commissaris des Konings, de generaal-majoor, provinciale kommandant en een der wethouders van Arnhem bevonden zich bij die aankomst aan de boot. H. M. is terstond naar het Loo vertrokken, en aldaar denzelfden namiddag ten 4 ure aangekomen.

— Z. K. H. Prins *Frederik* is Maandag morgen uit de residentie naar het Loo vertrokken.

— Uit Luxemburg wordt geschreven, dat men aldaar de hoop had, dat Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden de baden van Mondorff, gedurende den zomer, zou komen bezoeken.

— Het tweede Nederlandsche Landhuishoudkundig Congres te Goes is in de beste orde en tot algemeen genoegen afgeloopen. Het werd Dingsdag door den heer Mr. *J. G. van der Meer Mohr*, burgemeester der stad, geopend. Den volgenden middag bezocht Z. M. de Koning den Wilhelminapolder, waar de proefnemingen met de werktuigen en gereedschappen, voor de tentoonstelling der maatschappij tot bevordering van landbouw en veeteelt in Zeeland bestemd, plaats hadden. Na alles met bijzondere opmerkzaamheid bezigtigd te hebben maakte Z. M. gebruik van een dejeuner, hem door den heer *I. G. J. van den Bosch* te Wilhelminadorp aangeboden, [illegible] de volksspelen bijgewoond, aan sommigen der overwinnaars de prijzen eigenhandig omgehangen, zich met vele personen onderhouden, en alle harten door zijne minzaamheid ingenomen. Des avonds had eene algemeene zamenkomst plaats der leden van het Congres, van die der maatschappij van landbouw, en der societeit *van Ongenuchten vrij*, de tuin en zalen van welke societeit heerlijk versierd en geïllumineerd waren.

Gedurende het verblijf des Konings te Goes, zijn door Z. M. benoemd, tot kommandeurs der orde van de Eikenkroon, professor *van der Boon Mesch*, de heer *C. Vis*, algemeene voorzitter der maatschappij tot bevordering van landbouw en veeteelt in Zeeland, en professor *Ackersdijk*, en tot ridders van gemelde orde mr. *van der Meer Mohr*, burgemeester van Goes, en de heer *I. G. J. van den Bosch*, disrriks-voorzitter van gem. maatschappij en burgem. van Kattendijke.

— De *Indépendance Belge* bevestigt het gegeven berigt dat de heer *Nedermeijer van Rosenthal*, thans Minister van Justitie, den Baron *Bentinck*, onzen gezant aan het Hof van Belgie, zal vervangen, en zegt dat alsdan de heer *van der Linden*, lid der Tweede Kamer, tot Minister van Justitie zal worden benoemd.

— Het *Stadsblad* n.° 56 bevat een Koninklijk besluit van den 5 dezer, houdende vernietiging van art. 7 van het reglement op de Rijnbrug te Arnhem, welk artikel de vrije vaart op den Rijn belemmert.

— Men leest in de *Staats-Courant*:

« Daar er voortdurend door zich noemende Frankfurter en Mainzer bankiers, pogingen worden aangewend om in Nederland aandeelen in vreemde staatsleeningen met loterijen te plaatsen, kan het eene nuttige waarschuwing zijn te vermelden, dat in de Frankfurter dagbladen eene door de criminele regtbank aldaar uitgevaardigde citatie voorkomt tegen eenen dier «bankiers», zekeren *Jacob Rindskopf*, die, na van een en hetzelfde aandeel in de Badensche loterij-leening van 1845, n.° 217,413, drie gelijkluidende promessen aan drie verschillende personen verkocht, en de op dat nommer gevallen premie van *f* 50,000, voor zich zelven te hebben geïncasseerd, zich uit de voeten gemaakt heeft, en tot welks aanhouding alle autoriteiten worden uitgenoodigd.

— Maandag ll. is te Maastricht in veiling gesteld het landgoed *Vdeshartel* gelegen onder Meerssen, deel makende van de nalatenschap van wijlen Z. M. *Willem II*. Het eerste perceel, bestaande uit het kasteel, met daarbij behoorende tuinen, pachthoeve, landerijen en bosschen, te zamen groot 108 bunders, en waarop een hypothekair verband ligt van *f* 53,358.57, werd voorloopig toegewezen aan den advokaat *Moulan* te Luik voor eene som van *f* [illegible] boven die schuld. De drie overige perceelen, zijnde huizen, [illegible] *f* 5325. De toewijzing is bepaald op 30 dezer.

— Maandag morgen zijn te 's Hertogenbosch per schip aangekomen 144 landverhuizers, waaronder ruim 60 kinderen beneden de 12 jaren, komende uit de gemeenten Boekel, Gemert, Erp, Nestelrode, Zeeland, St. Oedenrode en Dungen; hunne bestemming is Noord-Amerika, waarheen zij hunne togtgenooten volgen, die ruim eene maand geleden ten getale van 150 derwaarts vertrokken zijn.

— Men verneemt, dat te Groningen eerlang een belangrijk proces zal voorkomen. Het betreft twee personen, die gedurende hun verblijf op de jongste kermis aldaar, zich zoude hebben schuldig gemaakt aan een aanslag op de eerbaarheid van twee jonge dochters, die zij in hunne tent zouden hebben gelokt. De beide personen zijn, zoo men verneemt, van elders reeds derwaarts overgebragt.

— Zondag is de Oost-Indische Landmail alhier gearriveerd, berigten aanbrengende van Batavia tot den 23sten April jl.

Bij besluit van den 7den dezer van den Gouverneur-Generaal is de directeur der middelen en domeinen gemagtigd, om, even als bij besluit van den 12den Mei 1838 ten opzigte van de koffij is bepaald, alle suiker, welke tot eene hoeveelheid van 5 picols en daar beneden naar Nederland wordt uitgevoerd, te ontheffen van de borgstelling, voorgeschreven bij art. 4 van het besluit van den 17 Maart 1850.

Z. Ms. fregat *Prins Frederik der Nederlanden*, kapitein ter zee jonkh. *H. A. van Karnebeek*, is den 15den April van Batavia naar Makasser vertrokken.

Van Samarang is den 12den dezer het berigt ontvangen, dat aldaar eenige personen aan de cholera morbus waren overleden. Van de zijde van het bestuur waren de mogelijke voorzorgsmaatregelen aanbevolen.

Uit nadere berigten van Samarang tot den 15den dezer mag men met blijdschap opmerken, dat die ziekte zich thans niet met dezelfde snelheid uitbreidt als in 1821. Van den aanvang der ziekte tot den 15den dezer, zijnde 10 dagen, waren 440 personen daardoor aangetast en 162 van deze overleden. De bevolking van Samarang bedraagt ruim 82,000 zielen, zoodat per dag 1 van de 1800 personen door de ziekte is aangetast. Gisteren ontvangen berigten van Samarang, loopende tot den 18den dezer, zijn, de omstandigheden in aanmerking genomen, gunstig te noemen; de sterfte was in de laatste 3 dagen 50% verminderd.

Berigten van Soerabaija vermelden, dat den 6den dezer 1 Europeesch militair aan cholera lijdende in het hospitaal werd opgenomen; van den 6den tot den 14den dezer waren nog 6 andere militairen daardoor getroffen, doch tot den 17den dezer had de ziekte zich nog niet onder de bevolking vertoond.

Ook werd gisteren tijding ontvangen nopens het uitbreken der cholera te Makasser. Aanvankelijk had zulks eene verslagenheid onder de bevolking en de ingezetenen der hoofdplaats te weeg gebragt, welke echter spoedig verminderde bij de over het algemeen gunstige uitwerking der toegediende geneesmiddelen, terwijl den 11den dezer, door het meer en meer afnemen der ziekte, de gerustheid onder de bevolking schier geheel was teruggekeerd, zoodat handel en nijverheid hunnen gewonen loop hadden hernomen.

Vroeger is medegedeeld, dat de resident van de wester-afdeeling van Borneo te Batavia was aangekomen, medebrengende drie Chinesche afgevaardigden, die de onderwerping hunner stamgenooten ter Westkust van Borneo aan de Nederlandsche regering kwamen doen. Deze afgevaardigden werden den 31. Maart jl. door den Gouverneur-Generaal in plegtige audientie ontvangen. Zij betoonden op de wijze der Chinezen, berouw; zij verzochten met duidelijke stem, vergiffenis; en boden, namens de drie vijandelijk geweest zijnde kongsies, in nederigheid en met den meesten eerbied een klein geschenk als hulde aan. Door Z. Exc. werden die betuigingen van berouw, nederigheid en eerbied aangenomen, met het tot hulde strekkende geschenk; de vergiffenis werd niet afgewezen, met kennisgave, dat de resident der wester-afdeeling van Borneo gemagtigd was, definitieve schikkingen te beramen en voor te stellen, een en ander met de verzekering, dat het Nederlandsche Gouvernement hunne nijverheid wenscht te beschermen, maar nimmer het Nederlandsche gezag ongestraft zal laten honen. Nadat de afgevaardigden te kennen hadden gegeven, het verhandelde te hebben begrepen, en hadden verzocht, dat hun de verdere beschikkingen van het gouvernement zouden worden medegedeeld, door den op Pontianak gevestigden resident, die 's gouvernements vertrouwen bezit, zijn zij weder uitgeleid. Men mag de hoop voeden, dat op deze wijze en onder de beraamde schikkingen, de rust in de wester-afdeeling van Borneo zooveel mogelijk zal zijn hersteld.

In den namiddag van den 2den dezer is de titulaire sultan *Anom*, in den ouderdom van omstreeks 82 jaren, in zijnen kraton te Cheribon overleden.

Door eenen grooten bandjir in de rivier Progo, residentie Kedoe, is de bamboezen hangbrug, welke de hoofd-communicatie daarstelde tusschen de hoofdplaats Magelan en het district Bandongan, weggespoeld. — Door overstroomingen en door instorting der oevers zijn ongeveer 44 bouws rijstvelden in het regentschap Temanggoeng vernietigd. — In den avond van den 14den en tegen den morgen van den 15den dezer werden te Padang, hoofdplaats der zuidelijke afdeeling van de residentie Padang, vrij hevige aardschuddingen waargenomen, zonder van onderscheiden gevolgen vergezeld gegaan te zijn.

De *Staats-Courant* deelt voorts nog de volgende berigten mede:

« De inkomende en uitgaande regten op Java en Madura hebben, over de drie eerste maanden dezes jaars, zuiver bedragen *f* 1,342,112.14; zijnde *f* 197,146.22 en *f* 300,145.64 meer, dan gedurende hetzelfde tijdvak, in de jaren 1849 en 1850 is verkregen.

« Aanhoudende zware regens, gedurende de maand Februarij, hebben de werkzaamheden bij de steenkolenmijnen te Bandjermassin aanmerkelijk vertraagd en groote reparatien noodzakelijk gemaakt.

In weerwil daarvan, is de productie gedurende die maand geweest: 721½ ton; terwijl zij over Maart daaraanvolgende is gestegen tot 900¾ ton.

Eene tweede aanplant van tweede gewassen in de afdeelingen Damak en Grobogan, waarvoor het zaad van 'sLands wege kosteloos is verstrekt, is van een zeer gunstig gevolg geweest; zoodat thans de levensmiddelen aldaar overvloedig voorhanden zijn en de djagong en kotella voor eenen zoo geringen prijs te bekomen zijn, dat een volwassen persoon zich voor twee duiten daags kan voeden.

De padie-aanplant gaat er naar wensch. In weerwil van de vermindering der bevolking aldaar, zijn in de genoemde afdeelingen 97,000 bouw sawa beplant, waarvan een groot gedeelte nu reeds als geslaagd kan worden aangemerkt.

De koortsen en scrophuleuse ziekten, welke zich volgens de berigten, medegedeeld in de *Staats-Courant* van 18 April en 21 Mei jl. hadden geopenbaard in Bantam, Tagal, Bagelen, Banjoemaas, Patjitan en Japara, waren, ten gevolge van meer gestadige weêrsgesteldheid, deels verminderd, deels geheel geweken. Daarentegen zijn in twee kampongs in de afdeeling Bandong (Preanger Regentschappen) de natuurlijke pokken uitgebroken. — Omtrent het uitbreken der cholera morbus te Samarang, Soerabaja en Macassar wordt verwezen tot de mededeeling, uit de *Javasche Couranten* overgenomen.

Zijner Majesteits stoomschip *Onrust*, dat, benevens twee kruisbooten, blijkens de vorige berigten, naar de kusten van Krawang gezonden, tot opsporing van zeerooversvaartuigen, welke men aldaar wilde gezien hebben, was teruggekeerd zonder roovers of verdachte vaartuigen bespeurd te hebben.

Naar aanleiding van berigten omtrent het aanwezen van rooversvaartuigen in de nabijheid van het eiland Kariman Djawa (residentie Japara), waren bevelen gegeven om dat eiland door stoomschepen te doen bezoeken; terwijl inmiddels eene gewapende gouvernements-praauw derwaarts was gezonden.

Langs de kust van Toboaly (Banka) waren rooverijen gepleegd, waartegen eene kruisboot van Muntok was uitgezonden.

Aan het bestuur te Riouw was het gelukt in handen te krijgen twee beruchte zeeroovers, die, in gemeenschap met anderen, de kusten dier residentie en die van Singapore onveilig maakten.

Ten gevolge van de weigering tot het verrigten van koeliediensten en gewapend verzet door de bevolking in de Palembangsche bovenlanden, heeft eene botsing plaats gehad bij Goening Kembang, tusschen de onwilligen en een detachement pradjoerits en infanterie, welke waren toegevoegd aan den controleur *van den Bossche*, die derwaarts was gezonden tot het onderzoeken der zaak. De oproerlingen, die het eerst hadden gevuurd, zijn, na een hardnekkig gevecht, uit elkander gedreven met een verlies van 50 à 60 dooden en gewonden. Van onze zijde was een inlandsch hoofd gewond en een koelie doodgeschoten.

In den namiddag van den 24sten Maart was een inlander, met eene lans en kris gewapend, na den schildwacht doodelijk te hebben gewond in het fort te Palembang binnengedrongen, alwaar hij, afgemaakt zijnde, herkend is voor den zoon van den Pangeran *Bopati Panumbahan*, die, in wanhoop over eene van zijnen vader ondervonden onaangename behandeling, zijnen dood scheen te hebben gezocht door het maken van amokh.

Op Banka begon de rust zich meer en meer te herstellen. Eenige der weinige voortvlugtige muitelingen hadden zich nader onderworpen. Boedjang Singkip echter nog niet. De indruk, te weeg gebragt door de wijze, waarop de muiterij aldaar is beëindigd, werd gezegd zeer gunstig te zijn en in groote mate te strekken tot versterking van 's Gouvernements gezag.

Door den resident van de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo was een zeer gunstig berigt ingediend omtrent de scholen der zendelingen in Poeloe Petah (de kleine Dajak), en de onvermoeide pogingen dier zendelingen tot bevordering van godsdienst en onderwijs. Ruim 400 jongelingen genoten onderwijs in drie hoofdscholen, terwijl nog vier mindere scholen waren opgerigt op meer afgelegen plaatsen. Ook de vrouwen der Dajakkers toonden veel genegenheid om zich in de godsdienst te laten onderwijzen, hetgeen zooveel mogelijk werd aangemoedigd.

De bevestiging van het bestaande contract met den nieuwen Dewa Agong van Klonkong had, bij eene speciale acte, behoorlijk plaats gehad, waardoor de opvolging der aangegane overeenkomsten voor de toekomst meer en meer is verzekerd.

Gedurende het verblijf van 's Gouvernements gecommitteerde op Bali, tot het voormeld einde, zijn de ondubbelzinnigste blijken ontvangen van de goede gezindheid der Balische vorsten jegens het Gouvernement."

— De *Singapore Free Press*, van den 2den Mei, berigt, dat het Nederlandsch oorlogsstoomschip *Phoenix*, onder bevel van den kapitein *Andresen*, den 24sten April ter reede van Singapore was aangekomen, om den nieuw benoemden gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië aldaar af te halen, en naar Batavia over te brengen.

Voorts behelzen de Javasche Couranten weder een groot getal zoo civiele als militaire benoemingen.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 16 Junij.

TARWE tot verhoogde prijzen met goeden handel. Verkocht in Entrepôt: 129 ℔ Rijn. *f* 242. In Cons.: 131 ℔ O. bonte Pools. *f* 290, 130 ℔ N. [illegible] 285, 285; 128 ℔ dito *f* [illegible]; 127 ℔ dito *f* 270, [illegible] ℔ Gron. *f* 190; [illegible]

ROGGE *f* 2 à *f* 4 hooger, met veel handel: 125 ℔ Pruiss. *f* 169, met certif.; 124 ℔ dito *f* 167; 120 ℔ Turks. *f* 140. In Cons.: 123 ℔ Pruissis. *f* 173, 175; 119, 120 ℔ Odessa *f* 158, 160; 116 ℔ Gedroogde *f* 150; 122 ℔ Munst. *f* 167.

GERST *f* 4 hooger; 115 ℔ Jar. Deensche *f* 148.

HAVER: 82 ℔ Fijne *f* 120.

BOEKWEIT: 122 ℔ Amersf. *f* 205; 120 ℔ Jar. Holst. *f* 180.

KOOLZAAD: op 9 vaten Olie te leveren; in Sept. eerstk. $64^1/_2$ P. vl.

LIJNZAAD één doen; 113 ℔ Libau *f* 295; 112 ℔ Fiel. *f* 275.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* $32^3/_4$; Vlieg. *f* $31^3/_4$; 1 Sept. eerstk. *f* $32^1/_4$; 1 Oct. eerstk. *f* $32^1/_4$; 1 Nov. en 1 Dec. eerstk. *f* $32^1/_2$ à $^3/_4$; 1 Mei eerstk. *f* $33^1/_2$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $34^1/_4$; Vlieg. *f* $33^1/_4$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* $36^1/_4$.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 55 à 58. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* $7^1/_4$ à $10^1/_2$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 17. JUNIJ 1851.

Het Nederl. Mudde Tarwe (Oude)	van *f* 0,00	tot *f* 0,00.
Het dito dito Tarwe (Nieuwe)	» » 7,65	» » 7,75.
Het dito dito Rogge	» » 5,30	» » 5,50.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00	» » 6,40.
Het dito dito Boekweit	» » 0,00	» » 0,00.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,15.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,15.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» [illegible]
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,26.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,30.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,25.
Een dito pond Boter		» 0,73.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 0,00	tot *f* 3,15.
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,85.
Het 1000 Doof Hout		» 2,30.
De kar Spaanders		» 2,85.
De » Struiken		» 2,80.
De 100 Mutsaard		» 3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (17 *Junij*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $58^1/_{16}$, $^1/_8$; 3 pCt. $68^1/_2$, $^5/_8$; 4 pCt. [illegible]; N. O. Ind. Leening 4 pCt. $87^3/_4$; Handelm. $109^3/_8$; Oblig. Holl. Spoorw. $4^1/_2$ pCt. $99^1/_2$; Belgie $2^1/_2$ pCt. $48^1/_8$, $^1/_4$; Fr. Oblig. 3 pCt. $52^1/_4$, $^3/_8$; Spanje Ardoins $15^3/_{16}$, $^1/_4$; dito van 510 p. st. [illegible] dito Obligat. [illegible] 3 pCt. [illegible]; Fr. Uitgest. $5^3/_4$, $^{13}/_{16}$; Portugezen te Londen 5 pCt. $33^1/_8$, [illegible]; 4 pCt. 33; Rusland 5 pCt. $105^3/_4$; Certif. $4^1/_2$ pCt. $98^3/_4$, $^7/_8$, $^3/_4$; 4 pCt. bij *Hope* $88^3/_4$, $^{13}/_{16}$; Id. bij *Stieglitz* $88^7/_{16}$, $^1/_2$; Id. 5e Serie $88^1/_8$, $^1/_4$; Certif. van Assign. 6 pCt. $65^1/_4$; Oostenrijk Metall. $71^3/_4$, $72^3/_8$; Nieuwe $2^1/_2$ pCt. $37^{15}/_{16}$, $38^1/_4$; Nieuwe 5 pCt. $77^3/_8$, $^1/_2$, $^7/_{16}$; Denem. $100^1/_{16}$; Brazil. $91^1/_4$.

Advertentiën.

*** Bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te *Breda*, dato 17 Junij 1851, is den Heer PETRUS LAMBERTUS LANDT, zonder beroep, wonende te *Ginneken*, thans verblijf houdende te *Dordrecht*, gesteld onder Curatele; en dat ter instantie van zijne Echtgenoote, Vrouwe JOHANNA ELISABETH LARET.

BEKKERS,

Procureur.

*** De Notaris K. H. BODE, gevestigd te *'s Princenhage*, zal op *Donderdag* 10 *Julij* 1851, in het openbaar *VEILEN* en op *Donderdag 24 Julij daaraanvolgende*, *VERKOOPEN*, telkens des avonds ten 6 ure, ter Herberge van C. RENNEN, aan het *Liesbosch*:

Eene zeer welgelegen **BUITENPLAATS**, genaamd «*HET HUIS TEN BOSCH*", in de nabijheid der Stad *Breda*, aan den Steenweg van *'s Princenhage* op *Etten*, tegenover het schoone Domein het *Liesbosch*, bestaande in eene, weinige jaren geleden geheel nieuw gebouwde, HEEREN-HUIZINGE van twee Verdiepingen, met 9 Beneden- en Bovenkamers, Kelders, Zolders, Koetshuis en Stalling; voorzien van goed Regen- en Welwater; Engelsche en Moestuinen; Vischrijke Vijvers; Boomgaarden beplant met de uitgezochtste Vruchtboomen; welig groeijende Eikenboomen; Beuken-, Populier- en andere Boomen; Schaarhoutbosschen, verplantbare Heesters; fraaije Dreven, Lanen en aangename Wandelpaden; drie afzonderlijk staande BOUWMANSWONINGEN, met Stallingen en Schuren, Moestuinen, Boomgaarden, Bouw- en Weilanden en Heide.

Alles staande en gelegen aan elkanderen, onder de Gemeenten *'s Princenhage* en *Etten en Leur*, te zamen groot 19 Bunders, 36 Roeden, 22 Ellen; verdeeld in 10 Koopen, welke eerst afzonderlijk en daarna in massa zullen worden geveild, zoo als dit breeder bij Biljetten en Affiches is omschreven en bepaald.

Nadere onderrigtingen zijn te bekomen ten Kantore van gezegden Notaris te *'s Princenhage*.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is de *INTEEKENING* opengesteld op

EEN PLAATWERK,

GETITELD:

HISTORIE-PLATEN

VOOR DE

NEDERLANDSCHE SCHOLEN EN HUISGEZINNEN.

VOORWAARDEN.

1. Het getal platen wordt bepaald op twintig, [illegible] Julij en 1°, worden in deze afgeleverd.

2. Over het bedrag van elke *vijfde* aflevering wordt op quitantie beschikt.

3. De twintig afleveringen, en dus het geheele werk, zal op niet meer dan *f* 15,— komen te staan.

4. De inteekening is met 1° Julij e. k. gesloten, als wanneer de prijs met *f* 5,— wordt verhoogd.

5. Bij de laatste aflevering wordt eene naamlijst der Inteekenaars gevoegd, en ontvangt men *gratis* een geïllustreerden titel en gedrukten omslag.

Eene Proefplaat, voorstellende *Van der Werff, bij het beleg van Leijden in 1574*, ligt bij bovengemelden ter bezigtiging.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.